

БИЗНЕС ПЛАН

БИС/ТК 83

ВОДОСНАБДЯВАНЕ И КАНАЛИЗАЦИЯ

1 БИЗНЕС СРЕДА НА БИС/ТК 83

1.1 Описание на бизнес средата

Следните политически, икономически, технически, регулаторни и социални фактори описват бизнес средата на сектора, свързан с областта на БИС/ТК 83, които могат да повлияят значително на процеса на разработването и на съдържанието на стандартите.

Строителството е основен фактор за постигане на устойчиво развитие на отделните държави. Значимостта на проблемите по реализиране на строителството в практиката нараства на европейско и национално ниво. В областта на строителството тече процес на адаптиране към изискванията на Единния пазар за строителни продукти чрез прилагане на изискванията на Регламент 305/2011 за строителните продукти, в т. ч. прилагане на стандартите за строителни продукти и Европейските технически одобрения.

В същото време висококачествената, безопасна и в достатъчно количество питейна вода е от съществено значение за нашето ежедневие, за пиене и приготвяне на храна. Използваме водата и за много други цели, като измиване, почистване, хигиена или поливане. Европейският съюз има над 30-годишна политика за питейната вода. Тази политика гарантира, че водата, предназначена за консумация от човека, може да се употребява безопасно дългосрочно, като същевременно осигурява високо ниво на защита на здравето. Основните въпроси, свързани с тази политика, са:

- гарантиране качеството на питейната вода чрез стандарти, базирани на най-новите научни доказателства;
- осигуряване на ефикасно и ефективно наблюдение, оценка и подобряване на качеството на питейната вода;
- предоставяне на адекватна, навременна и подходяща информация на потребителите;
- принос към разширяване и усъвършенстване на политиката на ЕС в областта на водите и здравето на населението.

Въпросите с водите, тяхната употреба и управление, са свързани с общите изисквания за битовата и дъждовна канализация, съоръженията за инженеринг на отпадъчни води, проектирането, полагането и конструктивното проектиране на канализацията и пречиствателните станции. Стандартите, свързани с тях, се използват при проектирането, изчисляването и изпълнението на пречиствателни съоръжения, както и при изграждането, експлоатацията и поддръжката на инсталации за отпадъчни води. Стандартите, свързани с тази част на строителния сектор, включват цялата сфера на инженеринг на отпадъчните води от мястото, където се появяват отпадъчните води, включително оттичането на повърхностни води, до заустването им в реки или езера след постигане на необходимата степен на пречистване, ако е необходимо.

Разработените от CEN стандарти предоставят хоризонтална стандартизирана методология и показатели за оценка на устойчивостта на управлението на водите по отношение на екологичните, социалните и икономическите характеристики, отчитайки техническите характеристики и функционалността на

инсталациите и съоръженията през целия жизнен цикъл. Освен това, се прилагат и редица национални сертификационни схеми за оценяване приноса на инсталациите и съоръженията към устойчивото развитие. От друга страна, за да се избегнат потенциални технически пречки в търговията на Световния пазар, при разработване на европейските стандарти CEN е съблюдавал основните постановки на съответните международни стандарти (ISO стандарти). Обсъжда се необходимостта от общ европейски подход за оценяване на екологичните показатели на инсталациите и съоръженията, служещи за управление на водите, през целия им жизнен цикъл, като се вземат предвид съответните ресурси, като енергия, материали и вода. Такъв подход изисква наличието на рамка от основни показатели, съсредоточена върху най-важните аспекти на въздействието върху околната среда. Към момента приключва разработването на обща европейска рамка от основни показатели за оценяване на екологичните показатели на инсталации и съоръжения.

Въздействието на строителния сектор върху цялата икономика определя ключовата роля на строителната индустрия и характеристиките на активите, които тя създава, за много от политиките на Европейския съюз и съответно, на България, както и за законовите рамки. Настоящите законови рамки, свързани с тези политики, са:

- Регламент (ЕС) № 305/2011 за определяне на хармонизирани условия за предлагането на пазара на строителни продукти;
- Директива 2010/31/ЕС относно енергийните характеристики на сградите;
- Директива 2008/98/ЕС за отпадъците;
- Директива 2000/60/ЕО относно рамка за действие на общността в областта на политиката за водите;
- Директива 2008/105/ЕО относно определяне на стандарти за качество на околната среда в областта на политиката за водите;
- Директива 91/271/ЕИО относно пречистване на отпадъчните води от населените места.

В България, както и в останалите държави членки на CEN, въвеждането на стандарти в областта на проучването, проектирането, изграждането, въвеждането в експлоатация, поддръжката и управлението на водоснабдителните и канализационни системи и съоръжения е механизъм на хармонизиране на националните изисквания. Въвеждането на общи правила чрез стандарти е важна крачка за постигане на политически и икономически дългосрочни цели, гарантиране, че обществените обекти са безопасни и се проектират и изпълняват на базата на доказани и стандартизирани работни методи и че те могат да се използват без ограничения на териториите на държавите членки на CEN.

В работата на техническия комитет БИС/ТК 83 участват представители и експерти от различни организации – производители, търговци, органи на държавната администрация, висши учебни заведения и институти, органи за оценяване на съответствието, сдружения и професионални организации. За всички тях е очевидно, че стандартизацията в областта на проучването, проектирането, изграждането, въвеждането в експлоатация, поддръжката и управлението на водоснабдителните и канализационни системи и съоръжения през националните граници позволява много по-голям поток от техническа експертиза, информация и продукти между държавите и може да доведе до много по-голямо сътрудничество и хармонизиране на строителния пазар на сгради и строителни съоръжения.

1.2 Количествени показатели на бизнес средата

Следните количествени показатели описват бизнес средата с цел да се даде подходяща информация в подкрепа на дейностите на БИС/ТК 83 *Водоснабдяване и канализация*.

През 2019 г. строителната индустрия представлява 9,5 % от брутния вътрешен продукт на 27-те държави членки на ЕС. Строителните дейности, в които участват 12,7 милиона работници и 3 милиона фирми, повечето от които малки и средни предприятия с по-малко от 20 работници, но с мощен икономически и мултиплициращ ефект в областта на заетостта, допринасят за развитието на цялата икономика („Призив от

строителната индустрия за бързо и устойчиво възстановяване” – публикуван на уебсайта на „Камарата на строителите в България” - <https://ksb.bg>).

На сградния фонд в етапа на експлоатация се падат приблизително 40 % от потреблението на енергия и 36 % от емисиите на CO₂ в ЕС. Поради това, както се посочва в „Зелената сделка на Европа”, сградите предлагат чудесна възможност за енергийна ефективност и намаляване на емисиите на CO₂.

В тази бизнес среда е очевидно, че без строителния сектор Европейският съюз не може да отговори на основните предизвикателства по отношение на конкурентоспособността, младежката безработица, цифровата икономика, енергийната ефективност и енергийния недостиг, кръговата икономика, достъпните жилища, климатичните промени, зелената мобилност и свързаната инфраструктура и т.н.

Бъдещото стимулиране на строителните дейности трябва да бъде в основата на плановете за икономическо възстановяване както на европейско, така и на национално ниво. Гарант за това развитие са секторните социални партньори на ЕС в строителната индустрия, EFBWW (Европейска федерация на строителите и дървообработващите служители) и FIEC (Европейска федерация на строителната индустрия), заедно с EBC (Европейска конфедерация на строителите), CPE (Строителни продукти на Европа), Жилища Европа, UIPI (Международен съюз на собствениците на имоти) и EuroACE (Алианс на компаниите от ЕС за енергийна ефективност на сгради).

2 ПОЛЗИ, ОЧАКВАНИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА БИС/ТК-83

БИС/ТК 83 работи в областта на проучването, проектирането, изграждането, въвеждането в експлоатация, поддръжката и управлението на водоснабдителните и канализационни системи и съоръжения в строителния сектор и в сектора на недвижимите имоти. Всички тези стандарти представляват стабилна основа за изграждане на цялостна нормативна уредба, стимулираща прилагането на принципите за устойчиво развитие в строителството.

Стандартите са средство за подкрепа на устойчивия растеж в България, който се основава на по-добра ефективност чрез:

- поясняване на информацията, необходима за подпомагане на оценяване експлоатационната годност на строежите;
- предоставяне в структуриран формат на информацията за продукт, така че тя да може да се прилага при оценяване на експлоатационната годност на строежите;
- предоставяне на основни принципи за интегриране на аспектите на експлоатационната годност на строежите в процеса на вземане на решения от различни заинтересовани страни;
- предоставяне на съществените елементи в стратегията за намаляване на изменението на климата и за други аспекти на устойчивостта на строителството чрез разбиране на ефектите от взетите решения;
- предоставяне на количествена информация, която ще подпомага строителния сектор в разработване на процеси, продукти и иновации;
- предоставяне на насоки за сектора, свързани с осъществяване на комуникация по цялата верига за доставки;
- позволяване на индустрията да демонстрира съответствие с нововъведени регулации и политики;
- предоставяне на последователна информация, приложима при софтуерни разработки.

От друга гледна точка, значителната полза от стандартите в областта на БИС/ТК 83 произтича от това, че методологиите за оценяване по отношение на експлоатационната годност на строежите са взаимосвързани чрез същите определения, сценарии и граници на системата, включени в оценяване на устойчивостта на строителството. Ползите от въвеждането на общи хармонизирани европейски стандарти за прилагане на

принципите за проучване, проектиране, изграждане, въвеждане в експлоатация, поддръжка и управление на водоснабдителните и канализационни системи и съоръжения ще са:

- повишаване на конкурентоспособността на европейския строителен сектор и намаляване на бариерите пред предоставянето на услуги и търговията в европейския пазар и извън него;
- намаляване на капиталовите и оперативните разходи за строителните активи;
- подобряване на сигурността на строителната продукция, включително повишаване на качеството и намаляване на грешките, рисковете, дефектите;
- подобряване на ресурсната ефективност на строителните продукти и материали;
- улесняване на обмена на информация между участниците в строителния процес;
- осигуряване на обща основа за научноизследователска и развойна дейност в строителния сектор;
- позволяване на изготвянето на общи помощни средства за дизайн и софтуерни пакети;
- осигуряване на подкрепа на националните правителства за постигане на целите за енергийна ефективност на сградния фонд и строителните съоръжения;
- подобряване на съвместната работа в екип.

3 УЧАСТИЕ В ДЕЙНОСТТА НА БИС/ТК 83

Членуването в Българския институт за стандартизация е доброволно. Членове на БИС могат да бъдат юридически лица, които желаят да подкрепят дейността по националната стандартизация и са съгласни да спазват устава на БИС. В работата на техническите комитети вземат участие упълномощени представители на членовете на БИС, които ги представляват по всички въпроси, свързани с дейността по стандартизация.

Заинтересованите страни в строителството са от всички сектори на строителната индустрия - доставчици на строителни материали, производители на продукти, конструктори, клиенти, архитекти, предприемачи и проектанти. Заинтересовани страни също така могат да бъдат министерства и други държавни ведомства, научни организации и изследователски институти, както и висши учебни заведения, а освен това, и собственици на сгради и ползватели, инвеститори, ипотечни и застрахователни компании, сертифициращи органи, НПО и медии.

4 ЦЕЛИ НА БИС/ТК 83 И СТРАТЕГИИ ЗА ТЯХНОТО ПОСТИГАНЕ

4.1 Определени цели на БИС/ТК 83

Основните цели, които си поставя БИС/ТК 8,3 са свързани с осигуряването на стандарти, необходими за потребностите на националния пазар, насочени към областите на проучване, проектиране, изграждане, въвеждане в експлоатация, поддръжка и управление на водоснабдителните и канализационни системи и съоръжения и контрол и управление на водите чрез:

- разработване на национални стандарти и поддържане на фонда от национални стандарти;
- участие в процеса на разработване на стандарти на европейско и международно ниво в огледалните технически комитети;

CEN/TC:

CEN/TC 164 *Водоснабдяване*

CEN/TC 165 *Инженеринг на отпадъчните води*

ISO/TC:

ISO/TC 224 Дейности, свързани с услугите в областта на водоснабдителни и канализационни системи, за които има интерес на национално ниво;

- подкрепа на националното законодателство от областта на Регламент (ЕС) № 305/2011 и други нормативни документи.

Друга основна цел на БИС/ТК 83 е да даде своя принос за това, строителният сектор да бъде по-ефективен и устойчив, като позволи съгласуван обмен на данни и споделяне на информация между участниците в инвестиционния процес.

4.2 Идентифициране на стратегиите за постигане целите на БИС/ТК-83

Основните стратегии, които БИС/ТК 83 ще използва за постигане на поставените цели, могат да бъдат обобщени по следния начин:

- своевременно преразглеждане и актуализиране на фонда от национални стандарти;
- приоритетно въвеждане с превод на стандартите от областта на управление на водите и на стандарти, свързани с иновативни технологии;
- своевременно превеждане на всички изменения на вече съществуващи стандарти, които широко се използват в строителната практика в България;
- активизиране на участието в гласуването по проектите за стандарти от обхвата на огледалните комитети на CEN/TC и ISO/TC, като не се изпуска възможността да се дават аргументирани становища и предложения по тях;
- участие с експерти в работните групи на европейските комитети при разработването на стандартите;
- сътрудничество с други БИС/ТК: БИС/ТК 1 *Пожар-о и взривозащита*, БИС/ТК4 *Цимент, вар и гипс*, БИС/ТК 5 *Бетони и разтвори*, БИС/ТК 15 *Опазване на околната среда*, БИС/ТК 34 *Управление на качеството и оценяване на съответствието*, БИС/ТК 56 *Проектиране на строителни конструкции*, БИС/ТК 61 *Изолации и енергийна ефективност на сгради и строителни съоръжения*, БИС/ТК 81 *Пластмаси*, и БИС/ТК-101 *Устойчиво строителство* в области от взаимен интерес.

4.3 Аспекти на околната среда

Стандартите от областта на БИС/ТК 83 са тясно свързани със:

- стандарти за методите за изпитване на регулирани опасни вещества;
- стандарти относно отпадъците.

Екологичната безопасност в строителството включва вземането на редица мерки във всички етапи на строителния процес (от проектирането до реализирането на обекта), както и на експлоатацията на обекта. Тези мерки са насочени в две посоки. От една страна, те трябва да гарантират безопасна и здравословна екологична среда за всички, които обитават, посещават или работят в сградата, а от друга – да сведат до минимум евентуалното отрицателно въздействие върху компонентите на околната среда от дейностите по изграждането и експлоатацията на обекта. Това включва използването на екологично безопасни материали и технологии, проектиране на безопасни инсталации и системи и тяхното безопасно експлоатиране, гарантиране на здравословна среда в целия период на експлоатация на обекта, вземане на всички мерки за намаляване на вредното въздействие върху околната среда.

Стандартизираното обработване на информация може да предвиди екологичните резултати и по този начин да се подобри решението за въздействие върху околната среда от:

- строителство (емисии, потребление на ресурси и отпадъци от строителство и разрушаване);
- експлоатация (потребление на енергия, жизнен цикъл на строителния продукт, поддръжка);

- строителство в местна среда (транспорт, обмен на топлина/охлаждане и електричество, ефект на вятъра, пречистване на вода).

Очаквани резултати:

- по-добро планиране и проектиране;
- по-добро координиране по време на проектирането и строителството за намаляване на отпадъците;
- ефективно използване на ресурсите;
- чрез използване на информационни технологии – дългосрочен анализ на разходите и необходимите ресурси;
- идентифициране на възможностите за повторна употреба;
- сътрудничество с екологичния сектор.

5 ФАКТОРИ, ВЛИЯЕЩИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА РАБОТНАТА ПРОГРАМА НА БИС/ТК-83

Върху изпълнението на програмата може да окаже влияние фактът, че към момента членовете на комитета не са достатъчно на брой и това води до недостиг на финансиране на техническия комитет, което може да повлияе отрицателно на възможността да се извършват своевременно преводите на стандартите.

Друг важен фактор под внимание са все по-високите изисквания към подготовката на експертите за участие в работата по стандартизация. Поддържането на стандартите в актуално състояние и работата на европейско и международно ниво изисква непрекъснати усилия в посока на повишаване и поддържане на квалификацията на експертите в областта на стандартизацията, за да може тяхната дейност да бъде ефективна както за бизнеса, така и за защита на националните интереси.